

קרה בערבה

שנת
2008

הפרלמנט בארץ השמש הנצחית - מאת: "שותה הכפר".

סדוק עמוקות ושערו וזקנו פרועים בעליל. במקום לדבר הוא מהמהם, קורא למושב "כפר" ומשתמש בביטוי "אצלנו בכפר בעמק היה מקובל..."

הפעיל הנצחי - תמיד בהנהלה או לפחות מועמד להנהלה. תמיד בפוליטיקה הפנימית ומושך בכל החוטים. בדברו הוא מרבה להזכיר את כל האנשים החשובים מהשר ומטה וכמו כן מרמז על אינפורמציה הידועה רק לו, אך לא מגלה אותה לעמך. לבוש בקפידה כפרית ומה שנקרא "מדוגם". שערו קצוץ ומגולח למשעי ונודף ריח אפטר שייב למרחקים. קיץ וחורף לבוש מכנסיים ארוכים, חולצה בפנים וחגורה. הבעת חשיבות נחה תמיד על פניו, אומרים שהיא נשארת גם כשהוא ישן.

הביטחוניסט - איש הביטחון הנצחי. מחבלים, גנבים ועוברי חוק (נערי המקום) תמיד לנגד עיניו. נסיעה ללא רישיון, התגנבות לילית לבריכת השחייה או סחיבת אבטיחים מעירה אותו לפעילות נחרצת. מרבה בעצות ביטחוניות ויודע את הפתרונות לכל בעיות הביטחון, מישראל הקטנה ועד ארה"ב הגדולה. תמיד בחולצה מרובת כיסים ולחגורתו אקדח גדול ובולט לעין, סכין קומנדו, מצפן ושני פלאפונים. בפרלמנט הוא תמיד עומד בכוננות וליד הכניסה. לעולם אינו מספק אינפורמציה ולו הפשוטה ביותר. למשל: על השאלה מה השעה? או מה שלומך? ענה: "למה אתה שואל אותי?".

איש השטח - הג'יפאי הנצחי. מחצית מחייו הוא מבלה ברחבי המדבר. מכיר כל דרך, ואדי ובור מים. הג'יפ שלו הממותקן ביותר בארץ. מפות, GPS, מכשיר קשר קרקעי ואווירי, כננת, שני

לי צורך בשעון מעורר. להקת דרורים שקבעה את ביתה על הצאלון תחת חלוני, מתכנסת לפרלמנט של בוקר. הם מתווכחים בקולי קולות בענייני הכפר השונים. כשהם מתפזרים לעיסוקם, מתחילה להמות תור אחת שנשמעת מתלוננת בקצב אחיד וקבוע על בעלה: "שכחת להחליף מנורה במטבח, המים נוזלים בניאגרה, הבטחת לכסח את הדשא"... וכך, ללא פסקים ונקודות וללא לאות, עוד ועוד ועוד. לבסוף כשהיא מתעייפת, מתחילים להתווכח זוג בולבולים בענייני היום: "להיכנס לעזה או למגן את שדרות? מי עדיף, ביבי או ברק? ליכוד או קדימה?". מרוב מהומה ורעש, אני ער לגמרי וקם. לאחר הקפה אני מאכיל את כל החיות. תחילה את הדגים, אחר כך שואל את הכלבה לשלומה הבוקר אלא שהחתולה כבר מנדנדת: "תן כבר ארוחת בוקר". לבסוף אני מאכיל ומעודד את הברווזים לפצוח במעשה הריבוי.

מפה לשם אני ממחר על הטוסטוס לקפה השני, בפרלמנט היומי במחסן שלו. חשוב לדעת, כי הערבה היא אזור מרובה פרלמנטים של בוקר, ממינים וסוגים שונים ומשונים. הפרלמנטים מתחלקים לפי גיל, חברות היושבים בו, שעת ההשכמה ועניינים נוספים.

הפרלמנט שלנו, של הוותיקים, מחשיב את עצמו ראש וראשון והוא מחליט בעניינים מקומיים, ארציים, עולמיים ויקומיים. מי ומי בין באי הפרלמנט?

המוזיק הקולקי (ברוסית) - איכר, בעל אחוזה) - איכר, רפתן בן רפתן, רצוי מה'עמק', לבוש קצר ומרושל קיץ וחורף, נועל סנדלים ישנים, כולל בחתונות והלוויות. עור כפות רגליו

הערבה היא ארץ חבל ייחודי בארץ ואולי אף בעולם כולו. למעשה זהו עמק ארוך וצר, מדברי וצחיח, חם מאד בקיץ וקר מאד בלילות החורף. העמק מנוקד מעט נווי מדבר קטנים הבולטים בצבעם הירוק על רקע החום-צהבהב האין סופי שמסביב. הערבה היא מקום קטן ונידח, למרות שאורכה כמחצית מאורך המדינה כולה. למקומות קטנים ונדחים, יש אפיונים אנושיים והתנהגותיים המיוחדים להם.

מספר התושבים מועט, כל כך מועט, שהם נכנסים ברב קומתי תל-אביבי אחד. בכינוי העממי נקראת הערבה 'ארץ השמש הנצחית' (ראה הכניסה למושב עין יהב), אבל בפי תושביה 'ארץ האבק, הזבובים והפלפל'. האבק על שום מעשה סיזיפוס. אתה מנקה אבק מהשולחן במרפסת בבוקר, רק על מנת שתוכל לנקות אותו בשנית אחר הצהריים. זאת על שום שהמנקה הגדול והחרוץ - הגשם, מגיע פעמים ספורות בשנה. זבובים על שום שבקיץ הם אדוני המקום האמיתיים. לירח הגענו אבל הזבובים חזקים מאיתנו. ופלפל משום שזהו הגידול העיקרי בערבה, והמקומיים נשבעים שהוא הטעים ביותר בעולם כולו (בניגוד למקובל, דווקא הצהוב).

כבר קבעו מייסדי המקום כי הסנדוויץ' המנצח הוא: פרוסה עבה של לחם טרי, שכבה נדיבה של מיונז מעודן, ופלפל שנבצעה ביד לחצי ומונח עליהם. מעדן זה ללא ספק הוא הפתיחה ליום מוצלח ושמש. בוקר בוקר אני מתעורר באור ראשון, בשעות שונות על פי עונות השנה. אין

קרה בערבה (המשך)

ארוכות בפרלמנט וכשהוא מסיים כולם מביטים זה בזה ושואלים: "מה הוא אמר?" ישנה גרסה שגם הוא לא יודע מה הוא אמר. מעבר לדיבורים הוא חבר חבר, אבל מציק כרוני.

ידי זהב - בגדיו תמיד עם כתמי שמן וציפורניו שחורות. בכפר קטן ומבודד אם הוא לא היה קיים, היה צריך להמציא אותו. מתקן הכול, ממכונת כביסה ועד טרקטור, ממאביס הודים ועד מכוניות, ממחשבי שדה ועד טוסטר. הוא מרגיש בקצות אצבעותיו את החומרים למיניהם, ברזל ופלסטיק, אספלט ועץ. ויש אומרים שהוא שומע את החשמל זורם בחוטים. בכיסיו תמיד יש מוסך שלם, מפתחות, מברגים, ברגים ומסמרים.

הוא לא רק מתקן לכולם זה שלושים שנה את הדרוש תיקון, אלא גם זוכר את כל הדגמים של הטרקטורים, הטוסטוסים, האופנועים ומה לא?

מד מליחות, מד לחות ועוד מכשירים שונים ומשונים. שקית פלסטיק עם ידיות שהוא נושא בידו תמיד, מכילה את כל העיתונות החקלאית העדכנית שיוצאת לאור בארץ. ייחודו הוא בכך, שהוא חש את הצמח ורואה את מצוקותיו, לא רק לפניו, אלא גם לפני שהצמח יודע על כך. יש אומרים שהוא יוצא כלילה לשוחח עם הצמחים וגם מבין לליבם.

הצדיק הממורמר - לבוש תמיד מעיל דק או עבה וישן. כובע טמבל מקופל מלפנים גורם לו להראות כמו הכובע. לכל נושא מתנגד ועל כל עניין מתמרמר, מהחלטות ההנהלה ועד ניהול הצרכנייה. שלא לדבר על הנוי, בריכת השחייה וועדת תרבות. הכול מפריע לו: כלבים במסיבות, נסיעה מהירה בכבישי המושב, רעש משאיות, ריח הודים ועוד ועוד. לעומת זאת, הוא תמיד בסדר וצודק, מדבר

גריקנים למים תלויים בצדדים ושני פרוג'קטורים בגג, אחד לפנים ואחד לאחור. ערכת קפה ומנות קרב ועוד כהנה וכהנה. לראשו כובע אוסטרלי, לרגליו מכנסי רכיבה ונועל תמיד מגפיים. תמיד יביא לפרלמנט תגליות חדשות: מאובנים, בור מים עתיק, ציפור נודדת נדירה שראה או צמח מדברי מיוחד שהביא איתו, שמוריד כולסטרול, מחזק את הזיכרון ומשמח את הלב.

המצטיין - לפי תושבי המקום החקלאי הטוב ביותר בכפר, בערבה ובעולם כולו. כל המחקרים, החידושים והידע תחת ידו. זנים, שיטות גידול, מים, דשן, ריסוס ועוד כהנה וכהנה. מתחלק בידע עם כולם, על אף שהלשונות הרעים מדמים אותו לפולניה ששוכחת פרט קטן במתכון העוגה - מה שגורם לה ליפול. בכיסו חולצתו נמצאים תמיד עט, מדחום, נייר לקמוס, זכוכית מגדלת,

כולל מנועים וכל שאר החלקים. אלוף האלתורים, שהם בסופו של דבר יותר טובים מהחלק האורגינאלי. יש לו סקרנות של ילד. תן לו מכשיר או מכונה שהוא לא ראה עד היום והוא ישכח שדה ובית, אוכל ושינה עד שיעמוד על צפונותיו.

בעל החלומות - בוקר אחד קמנו וגילינו איכר מזן אחר. הוא פרש מעסקי החומר והתמסר לעסקי הרוח בלבד.

את זמנו ומחשבתו הוא מקדיש לקולנוע, ספרות והיסטוריה ובעיקר לפילוסופיה. בפי באי הפרלמנט הוא מכונה "פלסף". מטבעו הוא תמיד יערער על כל קביעה, הנחה וטענה. יעלה רעיונות מוזרים והזויים ועם זאת תמיד מעוררי מחשבה ולעיתים אי נחת. כוחו הגדול הוא בהקשבה למה שלא נאמר, והתובנות העתידיות שלו מגרות את המחשבה ומעוררות יכוחים.

שוטה הכפר - כפר ללא שוטה שהוא גם על תקן ליצן החצר איננו כפר שהגיע לכלל בשלות. תפקידו לומר את מה שכולם חושבים אבל לא מעזים להגיד. תמיד יראה לכולם את המגוון והמצחיק. תמיד יתמוך בחריגים, בחלשים ובמוזרים. איש האמיתות והצחוקים, הסמוי מהעין והשכל, אך השמור לנבכי הלב והנשמה. ידו בכל יד כל-בו. בכיסו תמיד ראי קטן והוא מרבה לנפנף למולנו ללא חשש, הוא מזכיר לנו את מה שרצינו לשכוח ומראה לנו את מה שאיננו רוצים לראות.

ואסיים בויכוח לדוגמה בפרלמנט הבוקר היומי. לפני כחודשיים נערך דיון יסודי וחשוב בענייני מזג האוויר. פתח ואמר הפעיל הנצחי: חברים, קרות כבר לא יהיו, אין מה לפחד. כבר שמונה שנים לא ראינו צל קרה ובאלסקה הרי נמסים הקרחונים בחורף, כך שאין מה

לדאוג. שמעתי גם משר החקלאות שממונה על התחזית המטאורולוגית, שלא תהיה קרה. אבל אם בכל זאת תהיה, סמכו עלי, אני כבר אדבר עם מי שצריך על מה שצריך. התחכם בעל החלומות ואמר: ואם בכל זאת תהיה קרה? הרי כבר דויד יום- הפילוסוף האנגלי, גרס שאין הוכחה שמחר תזרח השמש, על אחת כמה וכמה שבלילה תבוא קרה. קפץ ואמר הביטחוניסט: תקשיבו, בלילות קרים צריך להגביר את השמירה בלילה כי הגנבים יודעים שאנחנו תחת השמיכות. מי מתנדב לצאת לסיור איתי בלילה? קריאות כלליות הפסיקו את דבריו: די כבר, הרי אין לנו גניבות כבר שנתיים. שוטה הכפר הצביע וביקש לדבר: הגנבים הרי לא מצליחים למצוא את הישוב ביום, איך ימצאו בלילה? אפילו אני לילה אחד חיפשתי אותו חצי לילה. כולם צחקו. ידי זהב מוציא מכיסו מפתח שוודי, מסובב אותו שמאלה

קרה בערבה (המשך)

וימינה ואומר: בקלי קלות אני מסדר לכולם פריסת פלסטיק על בתי הרשת וחסל סדר קרה. הצדיק הממורמר קם וצועד למרכז הפרלמנט: ידעתי שזה יבוא, בהכל אשמה ההנהלה, למה היא לא עושה משהו? ואיפה הנוער? מה יהיה עם הנוער? והריח הזה של הפרות. כולם משתיקים אותו ושואלים: מה הוא אומר? על מה הוא מדבר? המוזיק הקולקי מהסה את כולם ומהמם אט אט: אצלנו ב'עמק' יש טכס להורדת גשם, אולי נבדוק אם יש טכס להרחקת קרה? איש השטח מעלה רעיון אחר. תראו הוא אומר: במדבר חם ביום וקר בלילה - זה כימיה. אולי נדבר עם הבדואים שחיים במדבר ונראה מה דעתם. המצטיין מסכם: פרלמנט יקר, מדעית לא הייתה קרה שמונה שנים, כדור הארץ מתחמם כך שכנראה פסו קרות מן העולם. בואו נסכם פשוט שלא תהיה קרה. על כך כולם מסכימים ומחליטים בברור: קרה לא תהיה. ורק שוטה הכפר ממלמל: האנגלים אומרים שעל מזג האוויר אין לאף אחד שליטה, כך שנשאר רק לדבר עליו.

לאחר אזכור כל הקרות משנת שבעים ואילך, הקרות הגדולות והקטנות, הקרות הקרינתיות והזוחלות, הנזקים שחוללו ודרכי ההתגוננות שנוסו ברבות השנים, מהליקופטרים שריחפו לילה שלם מעל השדות ועד הבערת צמיגים, מוונטילטורים ענקיים שהובאו מארה"ב במיוחד ועד חיבור אגוז הטרקטור למערכת ההשקיה. לבסוף, הוכח שחממה ורשתות צל הן הפתרון הנכון (שנתגלה בדרך מקרה).

לא חלפו אלא עשרה ימים וחטפנו את הקרה הגרועה מכל. כנראה שהפרלמנט הרחיק לכת וקרא תיגר על חוקי הטבע.
כתב: דודו צוק. צילומים: דני הדס